

Tussentijds toetsingsadvies over het
milieueffectrapport Bedrijventerrein
Harselaar – Zuid
te Barneveld

22 november 2002

1196-78

ISBN 90-421-1077-5
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

Tussentijds Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Harselaar - Zuid te Barneveld

Tussentijds Toetsingsadvies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer
over het milieueffectrapport over Bedrijventerrein Harselaar - Zuid te Barneveld,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Barneveld door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze

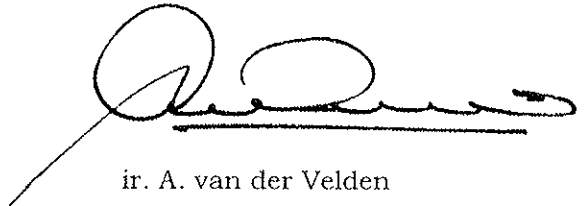
de werkgroep m.e.r.
Bedrijventerrein Harselaar - Zuid te Barneveld,

de secretaris

ir. F.D. Dotinga

de voorzitter

ir. A. van der Velden

Utrecht, 22 november 2002

commissie voor de milieueffectrapportage

College van Burgemeester en Wethouders
te Barneveld
Postbus 63
3770 AB Barneveld

uw kenmerk
8001

uw brief
26 september 2002

ons kenmerk
1196-76/Do-me

onderwerp
Tussentijds advies MER Harselaar-Zuid

doorkiesnummer
(030) 234 76 24

Utrecht,
22 november 2002

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.), hierna 'de Commissie' genoemd, in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Harselaar-Zuid.

Het nu voorliggende MER Harselaar-Zuid gaat samen met een ontwikkelingsschets voor het plangebied. Dit is geen wettelijke stap in de richting van een besluit, te weten een bestemmingsplan, waaraan het MER gekoppeld is. De Commissie waardeert het dat een dergelijke tussenstap gemaakt is, omdat het nog ruimte biedt voor het beter betrekken van milieuaspecten in de verdere besluitvorming. De Commissie constateert enkele tekortkomingen in het MER die in een aanvulling op het MER dan wel een nieuw MER bijgevoegd kunnen worden en volwaardig in de besluitvorming betrokken kunnen worden.

In overleg met de projectleider dhr. G. Rekker is overeengekomen dat de Commissie een tussentijds advies in briefvorm uitbrengt met aanbevelingen om het nu voorliggende MER te verbeteren. De Commissie zal haar toetsingsadvies uitbrengen als de verkeersstudies zijn afgerond en tezamen met het (nieuwe) MER Harselaar-Zuid ter visie zijn gelegd (zie onder).

De redenen om nu een tussentijds advies uit te brengen zijn de volgende:

1. De ontwikkeling van de omliggende wegenstructuur en de effecten daarvan ontbreken in het MER. Het beoogde bedrijventerrein Harselaar-Zuid is hiermee echter onlosmakelijk verbonden. Er is vooral een directe relatie met een aansluiting op de snelweg A1. Door de minister van Verkeer en Waterstaat is deze aansluiting toegezegd onder voorwaarde (1) dat deze een regionaal karakter krijgt en (2) dat de aansluiting van de N301 op de A1/A30 vervalt.

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

De eerste voorwaarde impliceert dat er een Oostelijke Omlegging om Voorthuizen (OOV) moet komen en een ontsluiting vanaf de toekomstige rondweg rond Harselaar-Zuid op de Wesselseweg, de zogenaamde Oostelijke Verbinding Barneveld (OVV). De OOV is bij nader inzien door u beoordeeld als niet m.e.r. plichtig. De OOV-studie is zonder m.e.r. traject voortgezet. Inmiddels heeft de gemeenteraad besloten een Tracé-/MER-studie uit te laten voeren voor de OVB. De Commissie is van mening dat zonder de onderzoeken OOV en OVB een adequate toetsing van het nu voorliggende MER Harselaar-Zuid niet mogelijk is. Ook constateert de Commissie dat het nu voorliggende MER geen gevoeligheidsanalyse bevat voor het onverhoopt niet doorgaan van de aansluiting op de snelweg A1. Voorts constateert de Commissie dat u reeds het voornemen had om de verkeersstudies gelijktijdig met het MER Harselaar-Zuid ter visie te leggen. Alsdan ligt er een natuurlijker moment voor een toetsingsadvies over het MER Harselaar-Zuid dan in de huidige situatie.

2. In het MER ontbreken prognoses over de stromen, verdelingen en verkeersbewegingen voor de diverse vervoerwijzen, te weten gemotoriseerd verkeer (personen- en vrachtvervoer), fietsverkeer en openbaar vervoer. Over de afwikkeling van verkeer over de nieuwe kruising Baron van Nagellstraat – Harselaar-Zuid zijn geen cijfers beschikbaar gesteld in het MER. De Commissie adviseert in aanvulling op het MER te prognosticeren hoe de aard, verdeling en oriëntatie zal zijn voor de diverse vervoerwijzen. De Commissie beveelt voorts aan om op kaarten de verkeersstromen in beeld te brengen.
3. De ontwikkeling van de 'Driehoek' tot bedrijventerrein is niet betrokken in het voorliggende MER. Op dit punt voldoet het MER niet aan de richtlijnen. De 'Driehoek' is planologisch en stedenbouwkundig verbonden met Harselaar-Oost en het toekomstige Harselaar-Zuid. Het niet betrekken van de 'Driehoek' betekent bovendien dat meer verstedelijkingsdruk ontstaat richting de Esvelderbeek, waardoor het ecologisch functioneren van deze beek minder goed mogelijk is. De Commissie adviseert derhalve alsnog de 'Driehoek' te betrekken in het MER Harselaar-Zuid.
4. Het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) is in het MER ontwikkeld op andere gronden dan waar in de richtlijnen de nadruk op is gelegd. Vanuit de drie uitgangspunten watersysteem, cultuurhistorie en uitgeefbaar terrein is alternatief Central Green getransformeerd tot een mma. Het mma in het nu voorliggende MER beperkt de ecologische ontwikkelingsmogelijkheden van de Esvelderbeek. Dit terwijl dat juist een hoofdpunt was in de richtlijnen, en dus ook voor de ontwikkeling van een mma. Voorts is het mma uit het voorliggende MER niet vergeleken met de referentie en de andere alternatieven. De Commissie adviseert in aanvulling op het nu voorliggende MER een 'natuur'-mma te ontwikkelen, met extra nadruk op het ecologisch functioneren van de Esvelderbeek. Streef naar een voldoende brede beekzone waarin geïsoleerde plasjes of laagten voorkomen, naast een beek met onbeschermde oevers, waarin erosie en sedimentatie mogelijk is en spontaan steile en ondiepe beekdelen kunnen ontstaan. Wellicht kunnen enkele oude meanders en dode armen hersteld worden. Dit 'natuur'-mma en het al ontwikkelde mma dienen vergeleken te worden met de referentie en met de andere alternatieven.

Resumerend beveelt de Commissie u aan het MER Harselaar-Zuid aan te vullen met een 'what if'-scenario (indien de aansluiting op de snelweg A1 niet mocht doorgaan), met prognoses over de aard, verdeling en oriëntatie van verkeersstromen, met bedrijfsontwikkeling in de 'Driehoek' en met een 'natuur'-mma, dat wordt vergeleken met de referentie en de andere alternatieven.

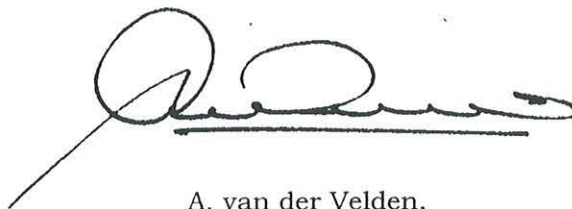
De Commissie ondersteunt uw voornemen het MER Harselaar- Zuid tezamen met de verkeersstudie OOV en de Tracé-/MER studie OVB ter visie te leggen.

In de bijlage treft u naast bovenstaande vier hoofdpunten nog acht handreikingen aan voor verbeteringen van het voorliggende MER. Wij rekenen er graag op dat u deze betreft bij de verdere totstandkoming van een definitief MER Harselaar-Zuid.

Gezien het karakter van dit advies (geen toetsing maar een tussentijds advies) gaat de Commissie niet gericht in op inspraakreacties. Dit neemt niet weg dat deze nuttige suggesties bevatten die voor de totstandkoming van het definitieve MER meegenomen kunnen worden.

De Commissie hoopt met dit tussentijds advies een constructieve bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling tot een MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. van der Velden', with a horizontal line underneath it.

A. van der Velden,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
tussentijds advies Harselaar-Zuid

BIJLAGE:

HANDREIKINGEN VOOR VERBETERING MER HARSELAAR-ZUID

1. Alternatievenontwikkeling

De alternatievenontwikkeling is in beginsel creatief aangezet. Er zijn principes geformuleerd vanuit duurzaamheidsbouwstenen. De vertaalslag vanuit deze principes naar de drie alternatieven is echter lastig te doorgronden. Bovendien ontbreekt in het MER een toelichting op hetgeen wordt bedoeld met de ontsluiting van de Esvelderbeek en het raamwerk van infiltratiezones, die aan de basis staan van het alternatief Central Green, respectievelijk Patchwork

- De Commissie beveelt aan hoofdstuk 4 van het MER helderder te structureren, zodat er meer overzicht over de alternatieven en varianten ontstaat en de concretiseringsstap van duurzaamheidsprincipes naar alternatieven inzichtelijker wordt.

2. Parkbeheer en vervoersmanagement

Het parkbeheer en het vervoersmanagement zullen zeer bepalend zijn voor de mate van duurzaamheid van het bedrijventerrein en de effecten die hiermee gepaard gaan. Gefaseerde uitgifte maakt de organisatie van parkbeheer lastig, maar anderzijds kan de samenwerking in de PPS-constructie (publiek-private samenwerking) juist betekenen dat hoge ambities gesteld kunnen worden.

- De Commissie beveelt aan om in het MER te verhelderen welke aspecten van invloed kunnen zijn op de mogelijkheden voor duurzaam parkbeheer en vervoermanagement, welke ambities de gemeente heeft voor verdere invulling van het gebied en hoe dit organisatorisch kan worden vormgegeven. Beschouw het vervoersmanagement niet geïsoleerd voor Harselaar-Zuid, maar in de context van andere bedrijvigheid, dus inclusief Harselaar-West en -Oost.

3. Flexibiliteit en fasering

Het MER gaat niet in op veranderde economische behoeften. Er wordt uitgegaan van ontwikkeling van het gehele plangebied.

- De Commissie adviseert aan te geven in hoeverre het plan beïnvloed kan worden door de economische ontwikkelingen en hoe de ontwikkeling van het terrein gefaseerd kan worden, ook rekening houdend met milieueffecten en de landschappelijke inpassing.

4. Verplaatsing bedrijven

In het MER ontbreekt een beschouwing over de naar Harselaar-Zuid te verplaatsen bedrijven, die deels verspreid en op slechte locaties liggen in het buitengebied: de (positieve) effecten, die dit met zich kan brengen, ontbreken. Juist dit is een belangrijke reden om Harselaar-Zuid te ontwikkelen. Tevens is geen relatie gelegd met bedrijven die verplaatsen van de terreinen Harselaar-West en -Oost naar het toekomstige Harselaar-Zuid, en de mogelijkheden om de dan ontstane ruimte te benutten.

- De Commissie adviseert om de verwachte (positieve) effecten op de omgeving te kwantificeren door verplaatsing van de beoogde bedrijven naar het nieuwe bedrijventerrein Harselaar-Zuid en zo mogelijk in het MER aan te geven welke ruimte vrijkomt op nabijgelegen locaties.

5. Invloed stort

In het MER wordt geconcludeerd dat er geen relatie is aangetoond tussen de verhoogde concentraties aan vervuilingen in het grondwater (zware metalen, chloorkoolwaterstoffen, vluchtige aromaten, fenolindex en EOX) en de stort. Deze conclusie lijkt voorbarig. Het ligt meer voor de hand dit als een leemte in kennis te zien, en aan te geven hoe met dit verder onderzoek duidelijkheid verkregen zal worden, of alsnog onderzoek te doen en in het MER te betrekken.

Bovendien kan niet worden uitgesloten dat er grondwatersaneringen plaats moeten vinden of zelfs een damwand moet worden geslagen, om verdere verspreiding van vervuiling tegen te gaan. De effecten daarvan op onder andere het bedrijventerrein zouden een rol kunnen spelen bij de verdere besluitvorming.

- De Commissie raadt aan de effecten van de stortplaats op het grondwater in beeld te brengen, evenals de effecten van voorzieningen die tegen de vervuiling wellicht getroffen moeten worden.

6. Waterhuishouding

Het plan kenmerkt zich door positieve voornemens als grondwaterneutraal bouwen, first flush voorzieningen respectievelijk een voorzuivering voor lozing op de beek, waterpartijen die in waterhoogte fluctueren en afkoppeling van het riool. De Commissie acht dit op hoofdlijnen goed aangeduid. Sinds eind 2001 is het gebruik om bij projecten met vergelijkbare impact als Harselaar-Zuid een Watertoets te laten uitvoeren door de waterbeheerder.

- De Commissie beveelt aan om de waterhuishoudkundige aspecten nader kwantitatief aan te duiden. De Commissie raadt aan contact te leggen met de waterbeheerder om af te spreken welke informatie benodigd is voor een Watertoets, en deze informatie te integreren in het MER.

7. Beleid

Het overheidsbeleid, dat van invloed is op het voornemen, staat uitgebreid in bijlage 1 en ge-comprimeerder in de tekst. Beleid en consequenties voor het voornemen staan niet helder van elkaar gescheiden weergegeven.

- De Commissie adviseert om het beleid in de bijlage te beschrijven en de directe consequenties voor de planvorming in de reguliere tekst op te nemen. Voorts beveelt de Commissie aan een procedure en een tijdpad aan te geven.

8. Oppervlakte

In het MER komen verschillende cijfers voor over de bruto en netto oppervlakten van de diverse planonderdelen (onder andere de stort).

- De Commissie beveelt aan duidelijkheid te verschaffen over de precieze omvang van het plan, de bruto en netto oppervlakten van de stort, het uitgeefbaar terrein, het groen en het water.